

Ocena z certyfikatem

Danuta Radzio

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Międzynarodowy Komitet do spraw Oceny Wartości Użytkowej Zwierząt (ICAR) wydał 28 grudnia 2010 r. oficjalną decyzję o przyznaniu Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka Certyfikatu Jakości ICAR w zakresie:

- prowadzenia oceny wartości użytkowej bydła mlecznego,
- systemu identyfikacji bydła mlecznego objętego oceną,
- analiz laboratoryjnych,
- przetwarzania danych.

Międzynarodowy Komitet do spraw Oceny Wartości Użytkowej Zwierząt ICAR jest pozarządową organizacją non profit, zrzeszającą organizacje zajmujące się oceną i hodowlą zwierząt gospodarskich oraz firmy produkujące sprzęt zootechniczny. Chociaż zarejestrowano ją w marcu 1951 r. we Francji, z siedzibą w Paryżu, główny organ kierowniczy – Sekretariat ICAR – mieści się w stolicy Włoch, w Rzymie. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka została przyjęta w poczet członków tej organizacji w roku 2007. Najważniejszym zadaniem tej organizacji jest upowszechnianie na całym świecie i rozwijanie oceny użyteczności zwierząt gospodarskich. Przepisy i normy ustanawiane przez ICAR uważane są za minimalne wymagania oceny użyteczności. Bardziej rozszerzone wymagania uprawniają do używania specjalnego Certyfikatu Jakości ICAR, który jest dowodem osiągnięcia przez daną organizację najwyższych standardów prowadzenia oceny wartości użytkowej zwierząt. W ramach tej organizacji działają cztery podkomitety: Interbull, Identyfikacji Zwierząt, Urzędzeń Rejestrujących, Laboratoriów i Analiz Mleka oraz liczne grupy robocze i zadaniowe. Od 2007 r. organizowane są co roku obrady Zgromadzenia Ogólnego Członków ICAR, połączone z warsztatami technicznymi.

Przyznanie Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka Certyfikatu jakości ICAR oznacza, że została ona przyjęta do grona organizacji prowadzących ocenę wartości użytkowej, spełniających międzynarodowe standardy. Standardy te gwarantują najwyższą jakość usług świadczonych hodowcom, których stada bydła mlecznego podlegają ocenie. Dotyczy to zarówno samych metod prowadzenia próbnego doju, jak i systemu szkoleń pracowników, nadzoru wewnętrznego oraz obsługi, gromadzenia, rejestracji i przetwarzania informacji towarzyszącej próbie mleka krowy, począwszy od jej pobrania aż do dostarczenia hodowcy wyników dla stada po próbnym doju.

W połowie 2006 r., kiedy na mocy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka przejęła od Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt zadania związane z prowadzeniem oceny wartości użytkowej bydła, nie było możliwości przejęcia praw do posługiwania się Specjalną Pieczęcią ICAR (poprzednia forma potwierdzająca międzynarodowe standardy świadczenia usług,

przed wprowadzeniem obecnego Certyfikatu Jakości ICAR), którą KCHZ uzyskało w tym samym roku. Dział Oceny Wartości Użytkowej Bydła PFHBiPM, po szczegółowym zapoznaniu się z procedurami certyfikacyjnymi, w połowie 2010 r. złożył podanie o rozpoczęcie procedury certyfikacyjnej w odniesieniu do działalności PFHBiPM związanej z prowadzeniem oceny wartości użytkowej bydła. W jej ramach władzom ICAR złożony został szczegółowy opis funkcjonowania organizacji. Po zapoznaniu się z nim władze ICAR wyznaczyły audytora pana Folkerta Onkena Dyrektora Zarządzającego Niemieckiego Stowarzyszenia ds. Oceny Wydajności i Jakości Badań (Deutschen Verband für Leistungs- und Qualitätsprüfungen e.V. (DLQ)) i ustalony został termin wizytacji lokalnej w PFHBiPM.

W dniach 23-24 listopada 2010 r. na terenie Regionu Oceny Poznań odbył się audyt, poprowadzony przez wyznaczonego audytora, z udziałem przedstawicieli Działu Oceny Wartości Użytkowej Bydła PFHBiPM. W jego ramach audytor zapoznał się szczegółowo z organizacją pracy Laboratorium w Krotošynie, analizującego skład mleka krów z obór objętych oceną wartości użytkowej. Tutaj nacisk położono na proces obsługi prób, począwszy od przyjęcia skrzynek z próbkami, poprzez rejestrację skrzynek, zapewnienie właściwej identyfikacji prób w czasie analiz i wysyłkę wyników. Kolejnym etapem, jaki podlegał kontroli audytora, było przeprowadzenie próbnego doju. Folkert Onken miał okazję uczestniczyć w doju w stadzie 59 krów w gospodarstwie Zbigniewa Lisa z Nowego Folwarku, gdzie próbny dój przeprowadza zootechnik PFHBiPM pan Kazimierz Szulc. Trzecim etapem audytu była wizyta w stacji kalibracji sprzętu pomiarowego użytkowanego przez PFHBiPM, gdzie audytor zapoznał się z procedurą sprawdzania odczytu i kalibracji mlekometrów. Folkert Onken zapoznał się również z funkcjonowaniem zespołu odpowiedzialnego za rejestrację i przetwarzanie wyników próbnego doju, aby otrzymać pełen obraz obiegu informacji w procesie tworzenia wyników dla stada, jakie hodowca otrzymuje po każdym próbnym doju.

Celem poddania się PFHBiPM procedurze certyfikacyjnej w ramach Certyfikatu Jakości ICAR było ugruntowanie i uznanie jakości usług świadczonych przez PFHBiPM w opinii krajowej i na arenie międzynarodowej. Przyznanie Certyfikatu Jakości ICAR potwierdza słuszność kierunku, w jakim rozwijana jest działalność Federacji dotycząca oceny wartości użytkowej bydła (owub). W opinii audytora, na uznanie zasługują stosowane wewnętrzne mechanizmy kontrolne, mające na celu monitorowanie jakości usług świadczonych hodowcom.

Z praktycznego punktu widzenia zaznaczyć należy, że każde tego typu spotkanie jest doskonałą okazją do dyskusji na wspólne fachowe tematy. Tak było i tym razem. Opinie i spostrzeżenia Folkerta Onkena – obiektywnego fachowca w dziedzinie owub z innego kraju – zaprocentowały ciekawymi sugestiami w zakresie nowych rozwiązań. Poddanie się zewnętrznej i obiektywnej kontroli jakości usług i uzyskanie Certyfikatu Jakości ICAR jest nie tylko potwierdzeniem wysokiego standardu usług świadczonych hodowcom, których stada są objęte oceną wartości użytkowej bydła, ale również bodźcem do doskonalenia stosowanych rozwiązań i poszukiwania nowych.